

Учѣте ся брати мои,
Думайте читайте

И чужому научайтесь
Своего не цурайтесь

СВОБОДА

„Въ своей
хатѣ
своя правда“

И сила
и воля“
Шевченко.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ

Число 14

ДЖЕРСИ СІТИ. Н. Д. Пятница 11 Мая 1894.

ГОДЪ И

ДО ЧОГО СЕ ДОВЕДЕ?

казать правду передь Богомъ а людьми, у насъ творить ся вавилонско-е стовпотвореніе и така путанина мыслей понятій, стремлений, що и самъ чортъ зъ самого дна пекла, не второпае, не розбере „Свобода“, котра безъ жадной чужосторонной помочи и подмоги узрѣла свѣтъ и о власныхъ хоть слабыхъ силахъ бореться о свое испованя, одъ першого числа поднесла свой патриотичный голосъ до руского ту проживающого народу, щобъ ступавъ дорогою просвѣты, народного самопознаня и цивилизаціи — а такъ ставъ ся годнымъ свободы того краю и полѣпшивъ свою щербату долю. Нарѣдъ познавъ ся на насъ и переконавъ ся о нашей щирой волѣ и готовности прійти ему въ помѣчь, стояти за робочимъ людомъ, и поспирати святу справу рускихъ робѣтниковъ — не зважаючи зъ ѳтки кто походить: чи то зъ Галичины чи зъ Угорь, чи зъ Росіи. Наши люде, такъ зъ угорекѣй, зъ галицкѣй, якъ и зъ иншихъ сторѣнь, оцѣнили наши труды и поишли за нашимъ щиро — рускимъ покликѣмъ. Тѣлько нѣкатори угро-руски священники стали въ ряды противниковъ руского дѣла. За що тое вороговане о преподобны? — за те може що мы сказали правду и обороняли рускихъ людей одъ кровожадныхъ пявокъ, котри причипившись до бѣдного руского тутъ въ Америцѣ робѣтника, друкъ одъ него послѣдний центъ обѣцуючи ему небо, въ котре сами не вѣрятъ? До чего се доведе? — Доведе до того, же рускій народъ возьме васъ въ погорлу и прожене. Вы преподобныи отченьки кажете що „Свобода“ нападае на васъ. Мы не нападаемо — бо слибъ мы хотѣли такъ брутально нападати на ваши особы, якъ вы на бѣдного редактора „Свободы“ по всѣхъ усюдахъ, тодѣ

вы не обмылись и въ Иорданской водѣ. На се маемо повну паку доказѣвъ, але въ брудни справы не до лица намъ мѣшатись. Мы тѣльки хочемо одъ васъ, щобъ вы були рускими священниками, руского духа, руского сердца и души; дбали о рускій народъ, полюбили его мову, сердцемъ прихилились до него. Хотемъ, щобъ вы были правдивымъ душпастврамами своихъ духовныхъ овечокъ — а не живдемъ скубати зъ ныхъ вовну и дерти скѣру а потѣмъ мясомъ дѣлитись зъ его ворогами! Ану покажѣть ся такими, а мы васъ возвеличимъ на диво.

Дивѣть ся! — зерно незгоды, самолюбства, доляровой наживы посѣяне вами, уже взросло и принесло плоды, котри можете збирати, по цѣлой Америцѣ, а особенно въ теперѣшней добѣ въ Вилеберахъ, Книгстонъ и на околицю, де одграваеть сумна комедія мѣжъ о. Балогъ и о. Молчанинъ Тамъ народъ дивить ся на тую комедію и и зъ погордою одвертаець и проклинае поповске лакомство.

До чего се доведе? Чась, чась тое лихо напавити! Сли ще не отбулисьте пахальной сповѣди, масте ще чась до Вознесенія. Поправте ся, вернѣть ся до народу, полюбѣть его, старайтесь о его добро такъ душевне якъ и матеріальне, впишитъ ся до „Союза“, закладайте читальни въ своихъ приходяхъ най народъ видить вашу щирю охоту працювати для него и его поколѣня. Если въ мадарскимъ краю не учили васъ руской исторіи, руского языка, — тутъ масте волю взяти руску граматикку до рукъ и учити ся; дѣтямъ своимъ говертъ: же они руского роду и проказуйте имъ рускій „Отче нашъ“ а не мадарскій. Згадайте же на страшнѣмъ, судѣ будете ѳповѣдати за кождый рускій центъ дармо взятый!..

Не распинайте Христа оягъ вашимъ долярохватствомъ, но ширѣть Его любовь и миръ мѣжъ крещенымъ рускимъ робочимъ людомъ! Не пхайте нашъ народъ въ

пропасть сомнѣву и невѣрствѣя, но просвѣщайте его свѣтломъ евангелія. Если тое зробіте, тодѣ настане згода и вспѣльними силами працювати маемъ для своего народу. Але поки будете хотѣти верховодити нами, бути слѣплыми проводарами намъ зрячимъ, учити насъ руского патриотизму, котрого сами не масте, уважати руски церкви, яко многодайну корову, доки будете подлизиватись айрискимъ бискупамъ и записувати руски церкви, щобъ мати тымъ лучшу способностъ збирати доляры въ Америцѣ, — доти не будемо мати зъ вами ничъ вспѣльного. Но вы на се отвѣтите такъ: мы-бъ были тутъ въ Америцѣ патриотами, закладали-бъ руски читальни, — но мы тутъ не думаемо бути на вѣкъ, але повернути до краю, а тамъ за те насъ бы мадарске правительство переслѣдовало. All right! то вы прійшли сюда лишъ за долярами и вызыскувати въ огидный способъ бѣдныхъ рускихъ робѣтниковъ а для нихъ ничъ не зробити и за его кровавыи центъ выгѣдно собѣ опѣсла жити въ мадарской краинѣ?!... До чего се доведе? — Доведе до того, же народъ скаже: вонъ съ такими. Днесъ васъ перестерѣгаемо и кажемо: вернѣть ся до народу, будьте русинами и до „Союза“ впишитъ ся. Чи не знате всечестни отченьки, що земля уже усуваець зъ подъ вашихъ ногъ и той народноцерковный грунтъ, на котромъ вы стоите, уже почавъ распадатись и руне и васъ засиплетъ. За два мѣсяцѣ увидите.

Также и до галицкихъ слабодухѣвъ звертаемъ ся и пригадуемо: що двомъ панамъ служити не можливо. Кто хоче щобъ го народъ полюбиль и мавъ довѣріе до него, муситъ працювати для добра народного зъ енергіею и рѣшимостію — не оглядаючись взадъ положивши руки на рало, але прямовати неустрашимо до цѣли. Думаемо що тыхъ кѣлька словъ правды хоть терпкой, послужатъ многимъ яко пра-

виго, послиа котрого мають стосовати свои дѣла и поступоване.

НА НАРОДНЫЙ ДОМЪ ВЪ АМЕРИЦѢ

Жертвовали дальше:

- На хрестинахъ у г. Тесдора Цѣшляка. . . \$,400
- г. Анна Копалко. . . 1.00
- Вч. о. I. Констанкевичъ 2.00
- г. Алексій Шаршонъ. 2.00
- „ Иванъ Глова. . . 2.00
- „ Михайль Данчакъ. 1.00
- Др. В. Сѣменовичъ. 1.00
- г. Михайль Русинякъ 1.00
- „ Изидоръ Вышовскій 50
- „ Викторъ Гладикъ 50
- „ Ефремъ Лучковецъ 2.00
- „ Григорій Цимбалакъ 25
- „ Никита Колянда 10
- „ Михайль Колѣдѣй 1.00
- „ Теодозій Талпашъ 5.00
- „ Яковъ Жиличъ 2.00
- „ Евфрозина Жиличъ 2.00
- „ I. Бобковскій 1.00
- „ Максимъ Пелякъ 25

Всего разомъ од теперъ 47.68

За тѣи щедри дары, дякуемо одъ сердца и кажемо щиро — руске: спаси Богъ веъмъ! Най Господъ крѣпитъ силы и дасть здоровля тимъ нашимъ Родимцямъ, котри, хотяи въ тяжкихъ часахъ, кинули свою лепту на тую святу цѣль.

Родимцѣ! Тымъ Вы показали свѣту що есте правдивыми христианами, и щирими рускими патриотами — честь и слава Вамъ!

И Вы братья Русины, котри ще не поспѣли прислать хоть яку бѣдну жертву, — спѣшитъ, а тымъ исповните велику заповѣдь Распятого за насъ, щц постараете ся о дѣмъ: де буде можна странного прійняти, приодѣти, накормити и добру раду дати. Ваши имена

будуть записани не тѣлько въ книзѣ жертвующихъ, але що больше, и на небесѣхъ! Памятайте на се: же що доброго зробіте для бѣдныхъ, то се зробіте самому Христу, котрый надъгородитъ васъ вѣчнымъ блаженствомъ. Тими словами одзываеть ся до рускихъ робѣтниковъ, щобъ постарались о дѣмъ и притулокъ для ново-прибуваючихъ робѣтниковъ. Зъ великихъ и красныхъ плебаній, въ котрыхъ по большой части сидятъ дармовды, не дбаючи о робочу руску класу, не ма жадного хосна — але „Руского Народного Дому“ намъ конче треба.

ЗАПРОШЕНЕ

Съ каждымъ рокомъ мы, дякувати Богу, въ организаціи нашей церковно-народной змагаемоя, и одъ недавно тому набули мы одвѣтне мѣстце въ Майфилдѣ на цвинтарѣ, котрый бы упорядкованый и опарканый, желали-бы мы той-дня 23-го Червня, въ субботу передъ Недѣлю Всѣхъ Святыхъ, да ти торжественно поблагодаритъ Задлятого просимо сердечнѣйше сосѣднии церквы Братства, краинныи нашихъ въ цѣль увеличенія его народного торжества, на ласкаво въ упомянутѣмъ мѣстѣ одвидѣти.

Програма сего праздника слѣдуюча:

1. Рано о 8-ой годѣ Свѣтла жба Вожа.
2. Потому слѣдъ въ часъ походить на цвинтаръ чинъ благословенія до того, го, забава и балъ на дождѣ заплаты за мѣце цвинтаря въ поблизкомъ мѣстѣ участію хорошей и веселой банды.
3. О 4-ой годѣ выйдѣ золотого зегара, од аманшукъ
5. О 5-ой годѣ одъ луднѣ одходитъ одъ Train.

Зъ поздоровленіемъ братскѣмъ Комитетъ церковно-народный Майфилдъ, 5 Мая 1894

SVOBODA
(LIBERTY.)

Weekly Paper

The only Russian political paper in this Country and has a largest circulation through the United States and is an invaluable advertising medium.

Предплата річна 2.00

До старого краю..... 2.50

Всѣ дописи и проші про-
симъ вислати подъ адре-
сою:

То "Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Наша газета выходитъ по
тиждня въ Пятницю

ADVERTISING RATES:

One inch per annum...\$ 10.00
" "Six months. " 6.00

All money or money orders
should be addressed to:
"Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Entered at the post office at
Jersey City, N. J. as second
class mail matter.

**ЩО ЧУВАТИ ВЪ СТАРОМЪ
КРАЮ.**

РУСКА ПОЛІТИКА.

Якъ наши люде знаютъ —
зъ тяжкою бѣдою наши бра-
тя въ старомъ краю выби-
рають пару рускихъ послѣвъ
чи то до Львова, чи то до
Вѣднѣ, щобъ тутъ и тамъ за-
ступали интереса руского
народа и передъ свѣтомъ об-
являли ти кривды, ти над-
ужитя, ти безправія, яки
дѣлають намъ вѣкови воро-
ги ляхи. Але дуже часто бу-
вае, же бѣднѣй рускій на-
родъ мусить тяженько жа-
ловати за те, що помиливъ
ся въ выборѣ посольской о-
собы, якъ се маемо доказъ
въ нынѣшній добѣ зъ вы-
бранемъ на посла п. Вахня-
нина.

Всѣ сподѣвалися що п. Ва-
хнянинъ буде правымъ и вѣ-
рнымъ представителемъ по-
рабощеного народа и непод-
купнымъ речникомъ его кри-
вдъ и бажанъ. Але опука-
лись и проклинали себо
и его. На дняхъ мавъ сей
п. посоль мову въ держав-
ной думѣ подиктовану не
русскимъ патріотизмомъ, але
найподлѣйшимъ польскимъ
сервиллизмомъ. Подчасъ мо-
мовы, всѣ послы здорово хра-
пѣли, только польски при-

плесковали долонями п. Ва-
хнянину, котрый сказавъ
больше - меньше въ такихъ
словахъ свою парламентар-
ну гадку — же тодѣ Руси-
ны добють ся своихъ правъ
въ австрійской державѣ, на-
коли здадутъ ся спокійнен-
ко и безопасно на поляковъ—
ти бо блять о спасеніе Ру-
синѣвъ въ добѣ новой еры."

Се значить такъ — якъ бы кто
сказавъ: же чортъ запрова-
дить християнську душу до
неба. Смѣхъ и ганьба поїш-
ла по цѣлой Австрії на
такого руского посла и на
тыхъ, що го подперали и
постарались для него о по-
сольскій мандатъ.

Зъ нашей стороны додае-
мо кѣлька слѣвъ и питаемъ
ся: чому руски послы не бе-
рутъ собѣ прикладу зъ че-
скихъ послѣвъ и не навча-
ють ся одъ нихъ той смѣ-
лости, той политической одва-
ги, той самосвѣдомости, на-
ціональной гордости и по-
чутя народного домагатися,
а не жебрати своихъ правъ
и высказати смѣло терпку
правду въ они правительству?
Чому вже разъ не знайтися
такому рускому послу, ко-
трый бы взявши паньску
ласку и всѣ буфетови обѣ-
щанки подъ ноги, сказавъ
смѣло и отверго все всю
правду и всю кривду нашу?
Чому рускій народъ дае свои
голосы на подшиванцѣвъ и
польскихъ лизунѣвъ? Коли
уже буде розумъ въ дома?

**МЫ РУСИНЫ БУЛИ И БУ-
ДЕМЪ РУСИНАМИ.**

Недавно тому, папа рим-
скій выдавъ грубе и широке
письмо до всѣхъ польскихъ
епископѣвъ, въ котромъ ме-
же инымъ, написавъ що
рускій народъ есть польскій
только греческого обряду.
Польски загорѣльцѣ дуже у-
тѣшились зъ того, бо се во-
да на ихъ млинъ и трублять
теперь по газетахъ на всѣ
вѣтры тую историчну брех-
ню, котра сталась для по-
ляковъ догматичною прав-
дою. Мы Русины уже при-
викли на политични креще-
нія и онанистична диплома-
ція, хотяи бы и Ватиканска,
нѣколи въ свѣтѣ не зашко-
дитъ рускому кожуху и не
продзиравить его. Мы бу-
демъ до вѣку Русинами и до
дня остатного суду будемо
протестовати противъ всѣхъ
кривдъ нанесеныхъ намъ
хотай бы и зацѣну власной
крови!

ЗДУРЪЛИ.

Зъ Вѣднѣ пишутъ що ру-
ски послы пристали до такъ
званой „коалиціи т. е. так-
кой партіи, котра буде ро-
бити що схоже доброго для
нѣмцѣвъ, и поляковъ а для
Русинѣвъ нѣчого.

СТРАШНА ДРАМА.

Забивъ жену, дитину и себе.

Зъ Черновець пишутъ, що

бывшій редакторъ „Букови-
ны“ Силвестеръ Дашкивичъ,
застрѣливъ свою жену, ди-
тину и наконецъ себе само-
го. Причина сей страшной
драмы, була нужда и недо-
статки. Покійный бувъ пра-
вдивымъ русиномъ. Русь
стратила въ покійномъ го-
рячого и дѣятельного обо-
ронцю своихъ правъ — Зе-
мля покійному перомъ и па-
мять о немъ одъ рода въ
родѣ.

ЩО НОВОГО ВЪ АМЕРИЦѢ

Не знати чи въ исторіи
найдеть ся де споминъ о об-
лозѣ якого гарода черезъ та-
ку армію, яка теперъ обя-
гла одъ востока и запада,
одъ сѣвера и юга престоль-
не мѣсто вольной Америки.
Правда, колись обягли Бе-
тулію асирійцѣ, але були
добре узброени. Славне мѣ-
сто Іерусалимъ обягли ри-
мляне, але то були завзяти
борцѣ. Але така армія, и
такъ узброена, яка теперъ
обягла Вашингтонъ, ще нѣ-
коли нѣкто не видавъ. Тая
армія складаець зъ самихъ
обдертыхъ и голодныхъ и
слабыхъ людей, котри ко-
лись працювали честно на
кавалокъ хлѣба, а днесъ
зробивши по кѣлька сотъ
миль пѣшки, прибули до
столицѣ, просити о помило-
ване и змиловане панѣвъ се-
наторѣвъ, котри поховав-
шись якъ руди мыши въ се-
натѣ, радять чи приняти
тыхъ обдеранцѣвъ въ авден-
цію чи нѣ.

Близко одень міліонъ го-
лодного и безъ работы на-
рода обступило Вашингтонъ
се не жартъ. Тутъ видимо
крѣмъ матеріальной нужды,
моральный упадокъ. Якъ мо-
жна погодити щобъ вольни
обывателѣ Америки и всѣ
передъ правомъ ровни, нуж-
денни, обдерани и зъ голо-
лу умераютъ: и понижались
такъ, що просятъ ласки у
тыхъ, котрыхъ своими голо-
сами выбрали на те щобъ
добре дбали о грамадске до-
бро?

Въ Пенсилваніи, Огайо и
въ иншихъ штатахъ сѣвер-
ной Америки повставъ за-
гальный майнерскій стрейкъ
Уже 500.000. майнерѣвъ ли-
шило роботу лихѣ плачену.
Се поважне число стрейку-
ющихъ помножуетъ що-дня
то больше и есть надѣя що
побѣда выпадетъ по сторонѣ
покровдженыхъ работни-
ковъ. Дай Господи!

Зъ Вашингтону доносятъ
що тамъ въ сенатѣ насту-
пить недовго децизія въ
справѣ Willson bill и знову
оживить ся торговля и работа
будетъ но не такъ добре якъ за
часѣвъ републиканскихъ, а-
ле все таки обернетъ ся на
лучше. На конецъ почекати
два и повъ року не буде
трудно, а по ушлывѣ того
часу, знову настане репу-
бликанскій рядъ и благо бу-
детъ всѣмъ.

ЗЪ ШИРОКОГО СВѢТА.

А в с т р і я. Теперь всю-
да стрейки на порядку днев-
номъ. Въ Вѣдню зробили ве-
ликой стрейкъ теперь муля-
рѣ. Якъ пишутъ газеты: 30.
тысячъ покинуло роботу. Се
число ще збольшить ся, бо
и теслѣ мають прилучитися
до стрейкуючихъ.

Архикнягиня Марія Ва-
лерія наймолодша дочка цѣ-
сара австрійского а жена
архикнязя Францѣшка Сал-
ватора породила сына.

Въ Вѣднѣ прійшло на
дняхъ до кровавой битки
мѣжъ стрейкуючими а поли-
цією.

Ф р а н ц і я. Сегорѣчне
маеве работниче свято от-
було ся дуже спокійно. Пу-
бличныхъ митингѣвъ не бу-
ло, бо полиція заказала.

Анархиста Еміль Генри,
котрый бувъ подкинувъ ди-
намитову бомбу въ готелю
„Terminus," зоставъ засу-
джений на смерть.

П о р т у г а л і я. Въ пре-
стольномъ мѣстѣ Лисбонѣ
появилась холера, на котру
одного дня занедужало 128
осѣбъ и тая зараза скорымъ
крокомъ ширить ся по краю.

Г р е ц і я. Зъ оттамъ до-
ходятъ дуже сумни вѣсти.
Въ многихъ частяхъ сей кра-
ны было сильне землетрясе-
ніе. Много мѣсть лежитъ въ
руинахъ а сотками людей
знайшли свою, предвчасну
смерть въ розвалинахъ. Въ
одной липень мѣсцевости
Линантесъ, было забитыхъ
239 а тяжко раненыхъ 130.

Р о с і я. На дняхъ поя-
вивъ ся царскій указъ, ко-
трымъ приказуетъ всѣмъ
властителѣмъ кораблѣвъ, а-
бы въ разѣ войны, переда-
ли свои кораблѣ до распо-
рядимости правительства.

В а р ш а в а. Тамъ обхо-
дили поляки урочисто па-
мять Костюшки и де яки
въ бурливый способъ обяви-
ли свой патріотизмъ, за ко-
трый выслано 206 на Сибірѣ.

Н ѣ м е ч ч и н а. Въ Берли-
нѣ тамтейша полиція заареш-
товала много анархистѣвъ.
Въ Тороню зоставъ арешто-
ванный ученъ гимназіальный
Шнолдъ за шпіонство и
за образу особы цѣсара.

Р о м у н і я Въ мѣстѣ Брай-
лѣ сталось велике нещасте.
На доку очѣковало много
людей приѣзду парохода.
Наразъ докъ (пристань мор-
ска), котрый уже бувъ зог-
нилий заломивъ ся и 200
осѣбъ утопило ся.

п. Жентичка въ Скрантонѣ
Па. Вашому прошенію за-
досить учинитъ ся въ слѣ-
дующѣмъ числѣ „Свободы."

Д О П И С Ь .

Шамокинъ 1. Мая 1894

Хвальна Редакція!

Прошу ласкаво помѣстити
мою допись въ нашей „Сво-
бодѣ."

Великодни свята провели
мы весело по християнски
и дуже величаво. О сварнѣ
пятицѣ у насъ нѣкто не ду-
мавъ якъ то бывало колись.
Съ того видно що рускій
народъ послухавъ голосу
„Свободы" и взявъ собѣ до
серця слова правды и науки.
Въ самый день Свѣтлого Во-
скресенія Христова, отпра-
вилась св. литургия, подъ
часъ котрой спѣвавъ нашъ
хоръ дуже знаменито за про-
водомъ Др. Сѣменовича. По
вечернѣ, о. каноникъ Кон-
станкевичъ запросили до се-
бе на свячене: хоръ знат-
нѣйшихъ парохіанъ и мѣ-
спеву интеллигенцію. При
сей нагодѣ всѣ гостѣ зло-
жили свои щедри жертвы
на „Народный Дѣмъ."

Такъ было у насъ. Дай Бо-
же щобъ всюда такъ дуло,

Зъ глубокимъ поважа-
ніемъ
В. Г.

**БРАТЯМЪ РУСИНАМЪ
въ Скрантонѣ Па.**

Честь и слава Вамъ любви
брата! Най Господь Богъ
вамъ допомагае въ вашѣмъ
дѣлѣ и най подасть силы и
крѣпости допровадити до
конца що замыслили. Три-
майтеся одной мысли въ о-
днѣмъ напрямку прикладай-
те руки до святого дѣла.
Тымъ покажете цѣлому свѣ-
ту же у Васъ есть свой ро-
зумъ, своя воля и своя сила!

Редакція „Свободы."

Я ВЪ „СОЮЗЪ"

Сирота на свѣтѣ
Безъ роднѣ безъ дому,
Сказать мое горе—
Не маю нѣкому.

Вже буде два роки—
Въ табачнѣ працюю;
Нотуть щось подъ сердцемъ
Все якійсь бѣль чую.

Сли згину якъ пташка
У нерѣднѣмъ лузѣ,
Богъ ми есть надѣя
Надѣя въ „Союзѣ."

Сли дуганъ смердячій
Зажене въ землю,
„Союзъ" поховеа
Якъ родну сестрицю!
Анна зъ Ш.

УВАГА.

Звертаець увагу честныхъ
рускихъ братствъ и пооди-
нокихъ людей, котри рѣши-
ли пристати до „Союза,"
най засылають якъ найскор-
ше свою належитѣсть. Чимъ
скорше, тымъ лучше. На
30-го Мая сего року отбу-
детъ ся второе загальне со-
браніе „Союза" въ Шамо-
кинѣ Па.

Нашимъ дорогимъ землякамъ въ Кіевѣ.

Дуже красененько дякуємо Вамъ за память и за прислане намъ матеріалу до ча-сописи. На сей разъ заявлено що перши пробы молоденького поети суть велми цѣнни зъ того боку, же дають поруку на свѣтлу будучность молодого писателя, накопи его талантъ розвинусь и дозрѣе. Але теперь ще помѣшати не можемо тыхъ первоцвѣтовъ поетичныхъ. Прохаемъ, най не буде се во гнѣвъ, послати намъ скѣлька дописей, дебъ були звѣстки про нашихъ братѣвъ зъ надъ береговъ Днѣпра и широкихъ розлогихъ степѣвъ. За се будемо велми благодарни.

Першій Русинъ въ Америцѣ зоставъ державнымъ урядникомъ.

Иванъ Глова касіеръ „Руского Народного Союза“ зоставъ державнымъ урядникомъ т. е. Postmaster-ромъ и получивъ почту въ Excelsior Pa. Слава и честь нашому землякови и ревному честному союзникови! Дай Боже такихъ больше.

ГАНЬБА И ВСТЫДЪ!

Якъ въ старѣмъ краю находятъ ся хрунѣ, перекинчики, прихвостники, лабоды, котри тягнуть то за мадырами, то за поляками; такъ само и тутъ въ Америцѣ находятъ ся се чортове насѣне. Польска газета „Patriota“ зъ Филадельфій пише: зъ нагоды торжества въ память „Kosciuszki“ брало участь въ походѣ „upickie bratstwo sw. Duchy“ и было хвостомъ сего походу, а по немъ повозы, конѣ, мулы, ослы и пр. Де честь, де народне почуте?

Чи такъ дѣлає руске братство щобъ за стаканъ смердячой віски робити параду ворогамъ руского рода а себе выставляти на смѣхъ та на погорду? Таже тамъ есть угро-рускій священникъ и чому не звернувъ на се уваги сли рускимъ зветъ ся?

Не дайте ся звести!

Днесъ одзывается ся до нашихъ братѣвъ Русинѣвъ въ Wilkesbarre, Kingston и на тамтейшой околицѣ, що бы не дали ся звести зъ розуму баламутамъ и мали на оцѣ народну честь. Не забувайте дороги брата що руска мати васъ родила, руска кровь плыве въ вашихъ жылахъ, рускою пѣсней выколысани, рускимъ хлѣбомъ выкормлени! Бережѣте свою руску народность и не мѣшайтесь до той огидной комедіи, яко тамъ теперь одграваєсь. Просѣте Бога що бы лихо минуло а спокой вернувъ ся. Записуйте ся до „Союза“ а будете задоволены.

ЧИТАЙТЕ!

САМОУЧИТЕЛЬ И СЛОВНИКЪ АНГЛІЙСКО-РУСКИЙ.

Не дивлячись на значни выдатки редакція „Свободы“ порозумѣвшись зъ деякими свѣтлыми Русинами не задовго распочне видане „Самоучителя англійской мовы“ и „Словника“ для Русинѣвъ въ Америцѣ.

Давно вже почуваетъ ся пекуча потреба въ тихъ виданяхъ, але нѣкто не мавъ охоты до той нудной працѣ. Але мы уважаємо за обовязокъ не только наставляти Русинѣвъ, заохочувати ихъ до науки, але и дати имъ для того всѣ залежни одъ насъ способы. Однимъ зъ найкраснихъ способѣвъ до просвѣты буде Самоучитель, котрый дастъ можнѣтъ нашимъ робѣтникамъ познати англійску мову и тымъ зробити зъ нихъ людей, котри зрозумѣють обставины життя того краю, въ котромъ они жиють, научить ихъ бути правдивими горожанами, а не попихачами въ рукахъ политикерѣвъ.

АМЕРИКАНСКИМЪ РУСИНАМЪ.

Мужайте ся брати мои,
Майте вѣру въ Бога!
Означена вже намъ есть
До щастя дорога.

Нехай брешуть зліи люде
На „Союзъ“ „Свободу“
Бо они суть - выбачайте
Брехливого роду...

Правда мусить побѣдити—
Блудни сыны вернуть
Злорѣчивый свой языкъ
На хвалу обернуть.

Такъ, на хвалу и на славу
Руского народа,
Во „Союзѣ“ мы зробимо
Зъ ними братню згоду.

Слабодухамъ мы днесъ кажемъ:
Будьте разъ мужами,
Майте соромъ усе бути
Шкаралупниками.

Хотячий приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. John Glowa
Excelsior Pa.

И увѣдомити секретара
пѣдъ адресою.

Rev. J. Konstankiewich
144 South Franklin Str.
Shamokin Pa.

Звертаемъ увагу пч. Русинѣвъ, щобъ зъ всякими замовленіями книжокъ, звертались на адресу:

D. Saley 136. Morris Str.
Jersey City N. J.

Новый транспортъ книжокъ уже надѣйшовъ сими днями. Межи иншими есть „КОРМЪ ДУШИ.“

ПРИЯТЕЛЬ.

Цѣкаве оповѣдане
Ивана Нечуя

Кузьма зъ Василемъ вытягли фляшки зъ мѣшка такъ що и Шмуль не знавъ, и сховали въ хлѣвъ въ загатѣ. Въ Устю неначе грѣмъ вдаривъ. Она почала догадуватись, що Кузьма зъ Василемъ крадуть. Вхопивши фляшки въ руки, она побѣгла въ хату.

— А се що? крикнула Устя показуючи фляшки Кузьмѣ та Василеви.

— А ты таки знайшла; якъ кажу, що вѣдъ жѣнки, якъ вѣдъ Бога, нѣгде не сховася, сказавъ смутно Кузьма.

— Де се вы набрали сихъ фляшокъ? крикнула Устя до Кузьмы.

— Купили. А тобѣ нащо? сказавъ сердито Кузьма.

— Ой брешешь, стара собака, брешешь. Ты мене не поддуришь. Се якисъ дорога горѣвка. Я тобѣ сими ту фляшками голову провалю, сказала Юстинна.

— А ты вже и покуштувала, сказавъ сердито Василь а зъ тими словами вырвавъ зъ мачушиныхъ рукъ фляшки,

— Ото, мачуха, жѣ борщъ зъ грибами, держи языкъ за зубами, сказавъ Василь: я якъ ще разъ зачечишь наши фляшки, то я не подивлюсь тобѣ въ зубы а таки справдѣ провалю тобѣ голову сими фляшками.

Юстинна замовкла и тѣльки важки вздохнула. Она теперь догадалася, ще Кузьма зъ Василемъ крадуть, але не посмѣла имъ того сказати въ очи. Жѣноча цѣкавость швидко навела ей на певну стежку.

Она знала що Василь и Кузьма десь пропадаютъ въ ночи и задумала не спати и подстерегчи ихъ.

Настала нѣчь. Всѣ поверчали. Юстинна помолилаи Богу и лягла спати. Кузьма зъ Василемъ пошли спати въ повѣтку.

Юстинна не спала. Она встала зъ постели, сѣла на лавѣ коло окна и дивилася въ окно. На дворѣ було темно; тѣльки зорѣ ясно свѣтили на небѣ и при ихъ свѣтлѣ на силу було примѣтно повѣтку та ворота. Юстинна куняла, кѣлька разъ вставала, молилася Богу, щобъ не заснути и зновъ сѣдала коло оконца и не зводила очей зъ двору.

Коли се опѣвъ ночи тихесенько подкотивъ ся вѣзъ подъ ворота. Ворота одчинились и въ дворѣ увѣйшовъ якійсь высокій чоловікъ и поѣйшовъ простовъ повѣтку. За воротами вешталось ще кѣлька чоловікъ. Зъ повѣтки выйшовъ Кузьма и Василь и поѣйшли до ворѣтъ. Перегудя вся ватага поѣйшла до стодолы и заразъ вернулася зъ мѣшками на плечахъ.

Юстинна познала мѣжъ мужиками двоухъ жидѣвъ. Люде вкинули мѣшки въ вѣзъ и посѣдали верхами на конѣ, котри були припяти позады вѣза. Ворота зачинились, и ввесь поѣздъ тихо поѣхавъ прозѣ дворѣ.

То приѣхавъ Шмуль зъ цѣлою ватагою Шендарѣвскихъ злодѣѣвъ. Мѣжъ ними бувъ оденъ шендарѣвскій чоловікъ Грыцко Супруненко зъ сыномъ парубкомъ, ще и навѣтъ не поганый господарь. Шмуль розсылавъ ихъ, кого красти, а кого — продавати украдени конѣ. Василь, зъ ломомъ въ рукахъ, поѣйшовъ зъ Супруненками обкрадати комору одного чоловіка. Шмуль поѣхавъ, щобъ стояти на сторожи та вхопити на вѣзъ крадене добро...

Юстинна дотеперь все зрозумила.

Доки люде крутились по двору, она ѣтъ переляку не наче замерла на лавѣ: Якъ тѣлько ватага одѣхала одъ двору, Юстинна встала зняла руки до Бога и впала на землю передъ образами.

— Боже мой милостивый та милосердный! Вещасна я на вѣки. Се-жъ они злыгали ся зъ злодѣями, може и зъ розбишакими. Наверни ихъ Господи, на добру стежку, не дай менѣ пропасти.

Довго молилася Юстинна, била поклоны; здѣймала руки до Бога, потѣмъ сѣла край стола и подперла голову долоней. Сонъ утѣкъ ѣтъ ей очей. Въ хатѣ було поночи и тихо. Юстинна задумалася; задумалася про свою лиху долю.

— Було менѣ добре за першимъ чоловікомъ. И чоловікъ бувъ добрый и господарство добре вело ся. Богъ узавъ чоловіка. Померли и дѣти. Громада одобрала поле. Братъ чоловіка однявъ ѣтъ мене хату. Зѣсталася я сиротою, пошла я въ чужи люде, въ наймы. Теперь выйшла за другого, и доброго чоловіка, а тутъ на тобѣ таке нещастя,

Юстиннѣ приходила думка поѣйти заразъ въ волость и все розказати войтови, выйти на улицу и наробити гвалту, але она те передумала.

— Заберуть ихъ въ Сибирь, а я зновъ зѣстанусь сама въ хатѣ, думала Юстинна.

Юстиннѣ стало шкода чоловіка. Тѣльки Василя не було ѣтъ шкода. Василь не поважавъ ей, знщавъ ся надъ нею, лааявъ ей и ненавидѣвъ якъ свою мачуху, хоть она и не бажала ему нѣчого, окрѣмъ одного добра.

— Пропала моя жизнь на вѣки, думала Юстинна: теперь менѣ ставъ свѣтъ не милый. Я зъ злодѣями буду жити, за однимъ столомъ сидѣти, зъ одной миски ѣсти и... мовчати танишкомъ слезы втирати.

дальше буде.

КНИГИ ДО СПРОДАЖИ.

Молитвословы съ пасхал	65.
Пѣсни церковни велики	70.
пѣдъ ноты	2.50
Кирилъ и Мефтодій . . .	10
Жите избран. Святыхъ	3.00
на каждыо день въ роцѣ	10.00
Жите Св. Георгія	5
Конкордія въ отношенію обоухъ обрядѣвъ р. и лат.	25
Катехизмы	15
Исторія церкви Хрс.	1.60
Родословная картина князей русскихъ	32
Иванъ Теодоровъ первый рускій книгопечатникъ.	20
Открытие Америки.	12
Методична граматика малоруского языка.	60
Орлеанска дѣва.	35
Шляхта ходачкова драма	15
Пленипотенты.	30
Заповѣди Божіи.	20
Два млыны	10
Страшный вертепъ.	10
Княжна Галя.	15
Порвалася нитка драма.	25
Голодни роки.	15
Наука.	1.50
Черкеская мечь.	20
Мечь верховинця.	32
Якъ козамъ роги выправ.	10
Любовь убогого молодця.	60
Середь ледоватого моря.	15
Недбайко и Просвѣщеніе.	10
Народни пѣсни.	25
До чого дошли люде черезъ Просвѣщеніе.	10
Богъ надежда моя.	1.00
Исторія Руси.	80
Въ память 3-го Мая.	25
Библия ст. и нов. завѣга.	5.00
Земскій рай.	12
Словари руско-нѣмецки	5.00
Кормъ Души 1.50 2.00 3.75	
Монастырь св. Василия	12
Перекинчикъ	18
Талмудъ жидѣвской вѣры	8
Путешествіе въ Иерсалимъ	25
На св. Андрея драма	20
Попадянка	45
Онаслѣдованю І. Христа	100
Наверненный грѣшникъ	12
Лудъ Заливайко	15
С о н н и к ъ	35
Ицко сватъ	8
Лисъ Микита	55
Смерть Каина	12
Байки	6
Чудо якихъ мало	5
Донъ Кишотъ	45
Рускій Спѣвникъ	55
Катехизмъ большій	50
Буквари	35
Сборникъ оповѣданъ	50
Сурка	3
Ворожбитъ	6
Книжочки мисійны	3
Ворожка	25
Мечь духовный	8
Библия	65
Страшная мечь	12
Исторія церкви св. Пантл	65
О введени христіанства	55
Тропары	12
Молитв. Другъ души	60
Молитвословъ іерейскій	4.00
Сборникъ наб. пѣсней	45
Табличка одинъ разъ одинъ	3
Богогласникъ (пѣсни)	80
Исторія библиина ст. з.	1.00
„ . . . . . нового „	90
Богогласникъ съ нотами	2.00
Знесене панцины	12
Дядько Тома	25
Розговоры о тверезости	12
Іеронимъ Анонимъ 300—4.00	

РУСКА ТОРГОВЛЯ

СНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВНЫХЪ ИКОНЪ, КНИГЪ И РИЗЪ

МИХАИЛА ДЫМЕТА
во ЛЬВОВЪ въ ГАЛИЧИНЪ

Поручае своимъ землякамъ въ Америцѣ всякого рода вещи церковниа а именно:

Евангеліе нового изданія въ розличныхъ прехорошихъ оковахъ и оправкахъ отъ 55 з. р. до 225 злр. Плащаницы на полотнѣ отъ 18 злр. до 42 злр. на полковой матеріи отъ 48 до 130 злр. Фелоны, Стихарѣ, Хоругви, Фаны, Артоси, Хлѣбницѣ, Кресты всякого рода, Патрици, Чашѣ, Кадилницѣ, Дарохранительницѣ, Пауки, лихтарѣ, альпакови, мосяжнии, и динови. Всякии книги церковни, а особливо поручае образи до И к о н о с а с ѳ въ хорошей работи по дуже умѣренныхъ цѣнахъ, на полотнѣ якъ я посылавъ уже до Шенандоавъ Па, Фрляндъ Па, Миннеаполисъ Минн. а всѣ были совершенно задоволены о чомъ ся переконати можна.

Чувъ я що въ Америцѣ заберають ся жида продавати церковни вещи и кажутъ собѣ за лихий товаръ надзвичайно дорого платити, для того прошу всѣхъ а особливо Всечестне руске Духовенство и братства церковни, котримъ лежитъ на сѣрцю украшеніе домовъ божихъ, щобы съ своими потребами до мене удавались, я всѣ замовленя яко Русинъ и вашъ родимецъ якъ можъ найтаньше и найсовѣстнійше виготовлю. Для того не дайте ся ошуквати отъ людей, котри не мають изображенія о церковнихъ вещахъ. При замовленіяхъ або, обсталюнкахъ, прошу заразомъ и грошѣ прислати, а слибы замовленіе больше стояло якъ 200 злр. или 100 дол. то прошу долучити еще 10 злр. особно на таксу, котру треба заплатити американскому конзулеви въ Вѣдни за подтверженіе рахунку.

Всяки замовленя прошу посилати черезъ „Свободу“ Цѣнники можно получить въ Редакціи „Свободы“

Зостаю съ почтеніемъ
Михаиль Дыметъ.

ПЕРША РУСКА ГРОСЕРНЯ

Въ Джерси Сити.
Подъ числомъ 102 Моррисъ улица.

Краяне повертаючи до краю чи приходячи съ краю, най зайдуть тамъ а будутъ услужени по щиро руски. Тамъ дасть ся имъ добру раду и пораду о всѣмъ що толькѣ потребно.

BILLY & ZUZA.

BANKERS & STEAM SHIP AGENTS,

20 William St.
BAYONNE N J

Спродаютъ тикети корабельни на найлѣпши линіи.
* * * * *

Посилають грошѣ до староро краю скоро, таньо и безпечно безъ клопоту.

Продають руски книги по зниженихъ цѣнахъ а то:
Великій Молитвословъ 2. 50
Великій Зборникъ . . . 2. 50
Изборникъ великій . . 3. 50
Псалтирь великій . . . 2. 75
Зборникъ малій въ доброй оправѣ 1. 75
Молитвословъ 1. 75
Надежда моя 1. 80
та сама въ скоряной опр. 85
Хлѣбъ Души въ доброй оправѣ 1. 75
такий самъ брошур. . . . 75
Зборникъ малій 35
Молитвословъ малій . . . 25

Маемо такожъ всяки словенскіи книги. Кто собѣ хоче купити най зголоситъ ся подъ выспе подану адресу.

BOLESLAW SEEGER

Поручае ся ласкавой памяти крайновъ що въ его салонѣ завсе свѣже пиво и рѣжнорѣдни напой.

Хороша с а л я для забавъ и братскихъ засѣданъ.
168. Warren & Dodley Strs.
JERSEY CITY N. J.

A. B A B I A K

686 3. ав. межи 21 а 22 ул.
S. Broklyn N. Y.

Найславнѣйшій краевій рѣзникъ. Его ковбасы и вуженина расходитъ ся по цѣлой Америцѣ.

Замовленя и обсталюнки услугуесь скоро и точно.

W. BUDZYNSKI.

122 Cedar Str.
New York.

Помежи Greenwich i Washington улицами.

АГЕНТУРА

КОРАБЕЛНА И КОЛІОВА.

Спродаетъ шифкарты на найлѣпшій линіи морекій на Бременъ и Гамбургъ. Посылае грошѣ до всѣхъ части свѣта.

Звертаемъ увагу, що яко своій чоловѣкъ обходитъ ся съ людьми сумлѣнно.

HERMAN GIZANG

Рѳгъ Варренъ и Моррисъ ул.
Jersey City N. J.

Утримуе въ своймъ складѣ найрозмайтшій трупни такъ старо-краевіи якъ и американскій

Саля для забавъ весѣльныхъ.

НАЙБОГАТША

Гросерня и Dry Goods

I. ТАЛПАША и Я. ЖИЛИЧА

727. Commeree Str.
ШАМОКИНЪ ПА.

Заосмотрена съ гори ажъ до долу въ наилучшій товари съ першой руки Все свѣже.

Краяне не оминайте своихъ, бо бувъ бы великій грѣхъ! и не слава для руского народа. не забудьте

J. TALPASZ & J. ZYLICZ

D OLDENBURG
ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.

77-87 Morris Str.
Jersey City N.J.

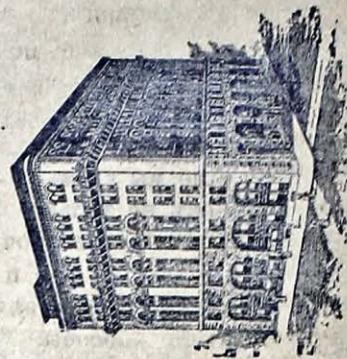
Удавайте ся въ потребѣ до него.

F. KRIMMERT,

Продаю найтуньше шифкарты до староро краю и посылаю грошѣ въ якъ найкоротшомъ часѣ певно, беспечно безъ жадного клопоту.
Колько то уже людей послалало грошѣ до староро краю и купило у мене шифкарты? а еще жаденъ не скажизъ ся що му була яка хибя.
Поручаюсъ памятьи моймъ крайнамъ остане съ глубокимъ поважанемъ а не забудьте на

F. MISSLER

F. MISSLER

106 WEST STREET
NEW YORK
А ВЪ JERSEY CITY
77 GRAND STREET

САЛОНИСТИ!

Се иде о ваге добро познакомитесь зъ нами.

Сли кто купитъ у насъ хоть разъ, а переконаеъ що добрый зробивъ интересъ.

Зголошуйтеся до нашого складу, або посылайте о пробку (sample) зъ глубокимъ почтеніемъ

EMANUEL GROSS.

Importer of Wines and Liquors
Головний складъ 357 Henderson Str.
38 ESSEX STR. JERSEY CITY
NEW YORK.

FRANK WEIHEL

Найлѣпшій Найтуньшій а

на часъ направитъ каждому зигарки, зигары и все що въ zakresъ годинникарскій входитъ.

131 YORK STREET
JERSEY CITY, N. J.

M. SINGER.

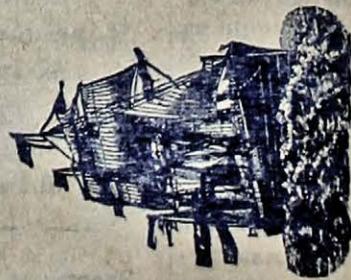
101 MORRIS STREET.
межи Washington a Warren улицами.
Jersey City.

Поручае своій складъ винъ заграничныхъ всякого рода пива, медъ, горѣлку ликери по найтуньшой цѣнѣ.
Незабудьте за него.

Плимавъ, и Шенандоа, но нѣкто не може сказати щобы ему хогий одень центъ пропалъ.
Продае такъ само шифкарты на всѣ линіи морски.
Тѣ до своего чоловѣка овиини Русини завсе даватисъ чи вѣдучи до староро краю, чи сътраю подъ адресу.

D. SALEJ
247 WARREN ST.
JERSEY CITY
N.J.

D. САЛЕЙ

Посылае грошѣ до староро краю,
Колько то грошей пославъ въ ОлиФантъ.

Молись, трудись, тверезайсь, учись, до „Союза“ запишись, до читальнѣ ходи! Бога въ сѣрцю май, ближняго люби, церковь посѣщай, „Свободу“ читай! Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеся не вдавай ся! Въ льотерію не грайте, толькѣ грошѣ щадѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому“ ану скинтесь по центови! Се не забывайте! . . . . . Буде зъ васъ!